

**Правила та процедури
проведення захистів дисертації здобувачів
наукового ступеня доктора наук
в Національному технічному університеті України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»**

1. Загальна частина

1.1. Атестація здобувачів наукового ступеня доктора наук проводиться згідно з:

- постановою Кабінету Міністрів України № 1197 від 17 листопада 2021 року «Порядок присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук»(далі – постанова КМУ № 1197 від 17 листопада 2021 р.);
- наказом Міністерства освіти і науки України № 1359 від 13 грудня 2021 року «Положення про спеціалізовану вчену раду з присудження наукового ступеня доктора наук»(далі – наказ МОН № 1359 від 13 грудня 2021 р.);
- наказом Міністерства освіти і науки України № 1220 від 23 вересня 2019 року «Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук» (далі – наказ МОН № 1220 від 23 вересня 2019 р.);
- інструктивним листом МОН № 1/2136-22 від 08.02.2022 р. «Щодо застосування законодавства з питань присудження наукових ступенів» (далі – Інструктивний лист МОН № 1/2136-22);
- наказом Міністерства освіти і науки України № 40 від 12 січня 2017 року «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» (далі – наказ МОН № 40 від 12 січня 2017 р.).

1.2. Науковий ступінь доктора наук присуджується спеціалізованою вченою радою (далі – докторською радою), створеною відповідно до наказу МОН № 1359 від 13.12.2021 р. на підставі публічного захисту докторської дисертації.

1.3. Докторська дисертація подається до захисту за однією або двома спеціальностями однієї галузі науки і повинна відповідати вимогам п.7 постанови КМУ № 1197 від 17.11.2021 р. та наказу МОН № 40 від 12.01.2017 р.:

- бути кваліфікаційною науковою працею, виконаною здобувачем самостійно;
- містити наукові положення та нові науково обґрунтовані результати у певній галузі науки, одержані здобувачем особисто, які мають практичну та теоретичну цінність та які підтверджуються документами, що засвідчують проведення здобувачем досліджень;

- бути виконаною за науковою спеціальністю з галузі науки відповідно до переліку, який затверджує МОН;
- відповідати паспорту наукової спеціальності, затвердженому МОН;
- містити обґрунтовані висновки на основі одержаних здобувачем достовірних результатів;
- характеризуватися єдністю змісту;
- свідчити про особистий внесок здобувача в науку щодо розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми;
- бути відповідно оформленою;
- відповідати принципам академічної доброчесності.

Максимальний обсяг основного тексту докторської дисертації встановлюється науковою програмою, за якою відбувалося навчання в докторантурі, а в разі відсутності цієї інформації має становити 11 – 13 для технічних наук, а для суспільних і гуманітарних наук – 15 – 17 авторських аркушів (один авторський аркуш дорівнює 40 тис. друкованих знаків, враховуючи цифри, розділові знаки, проміжки між словами, що становить близько 24 сторінок друкованого тексту при оформленні дисертації з використанням текстового редактора Word, шрифт – Times New Roman, розмір шрифту – 14 pt).

1.4. Докторська дисертація супроводжується окремим рефератом обсягом 1-2 авторських аркушів, який подається державною мовою і складається із загальної характеристики докторської дисертації, її основного змісту і висновків, списку наукових публікацій, зарахованих за темою докторської дисертації.

1.5. Основні наукові результати докторської дисертації здобувачів, які почали навчання в докторантурі після 06 вересня 2014 року, повинні бути висвітлені у наукових публікаціях, вимоги до яких визначено наказом МОН № 1220 від 23 вересня 2019 р. Апробація матеріалів докторської дисертації на наукових конференціях, конгресах, симпозіумах тощо обов'язкова.

2. Отримання висновку наукового консультанта

2.1. Після завершення здобувачем навчання за відповідною науковою програмою **науковий консультант протягом місяця** готує висновок щодо докторської дисертації здобувача, зокрема щодо висновків і рекомендацій, сформульованих у докторській дисертації, їх новизни, повноти викладу в наукових публікаціях, зарахованих за темою дисертації, з оцінкою дотримання здобувачем принципів академічної доброчесності у процесі підготовки докторської дисертації та виконання ним індивідуального плану наукової роботи.

2.2. Якщо науковий консультант відмовляється підготувати висновок, здобувач звертається з письмовою заявою до Голови Вченої ради КПІ ім. Ігоря Сікорського про надання висновку структурного підрозділу, в якому

здійснювалася підготовка здобувача (заява подається до Служби вченого секретаря). Голова Вченої ради КПІ ім. Ігоря Сікорського накладає резолюцію, в якій делегує право призначити кафедру для попереднього розгляду докторської дисертації та надання висновку вченій раді відповідного факультету/навчально-наукового інституту. Відповідний структурний підрозділ протягом місяця з дня надходження заяви Голові Вченої ради КПІ ім. Ігоря Сікорського розглядає подані здобувачем документи і проводить засідання.

Засідання вважається правоможним, якщо в ньому взяли участь не менш як дві третини складу відповідного структурного підрозділу. На засіданні заслуховується наукова доповідь здобувача і шляхом відкритого голосування простою більшістю голосів присутніх на засіданні наукових (науково-педагогічних) працівників приймається рішення про надання/відмову в наданні висновку. Висновок підписує завідувач кафедри, а в разі, якщо він є науковим консультантом здобувача – заступник завідувача кафедри, або головуєчий на засіданні.

2.3. Висновок наукового консультанта (структурного підрозділу), засвідчений у відділі кадрів (у 2-х примірниках) видається здобувачеві.

3.Проведення попередньої експертизи дисертації

3.1. Маючи висновок наукового консультанта (або структурного підрозділу) щодо завершення роботи над дисертацією для проведення попередньої експертизи дисертації та надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів докторської дисертації здобувач звертається із письмовою заявою на ім'я Голови Вченої ради КПІ ім. Ігоря Сікорського.

Здобувач, який не проходив підготовку в докторантурі, а самостійно підготував докторську дисертацію, звертається із письмовою заявою на ім'я Голови Вченої ради КПІ ім. Ігоря Сікорського, про проведення попередньої експертизи його докторської дисертації, надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення її результатів та затвердження теми докторської дисертації **(за умови, що в Університеті відкрита докторантура за даною спеціальністю).**

У разі самостійної підготовки докторської дисертації науковий консультант не призначається.

До Служби вченого секретаря КПІ ім. Ігоря Сікорського подаються:

- витяг з наказу про зарахування до докторантури (1 примірник) для осіб, які проходили підготовку в докторантурі;

- перелік наукових публікацій/за потреби – відбитки статей, де обов'язково зазначається категорія фахових видань.

- заява на ім'я Голови Вченої ради КПІ ім. Ігоря Сікорського.

3.2. Голова Вченої ради КПІ ім. Ігоря Сікорського накладає резолюцію, в якій делегує право призначити кафедру для попередньої експертизи докторської дисертації та рекомендувати трьох рецензентів вченій раді відповідного факультету/навчально-наукового інституту, а також проставляє дату її прийняття та свій підпис. Заява передається до відповідного факультету/навчально-наукового інституту.

Рецензентом може бути доктор наук, який має науковий ступінь з відповідної галузі науки та/або спеціальності або вчене звання за відповідною кафедрою (спеціальністю), та/або наукові публікації з наукового напрямку, за яким підготовлено докторську дисертацію здобувача, і за основним місцем роботи займає посаду наукового або науково-педагогічного працівника КПІ ім. Ігоря Сікорського.

Рецензентом не може бути призначено наукового консультанта та його близьких осіб, близьких осіб здобувача та співавтора будь-якої наукової публікації здобувача.

3.3. Для затвердження кандидатур рецензентів не пізніше ніж за 10 робочих днів до запланованої дати проведення засідання Вченої ради КПІ ім. Ігоря Сікорського до Служби вченого секретаря надаються:

- витяг з засідання вченої ради факультету/навчально-наукового інституту щодо призначення структурного підрозділу, де буде проводитися фаховий семінар для апробації докторської дисертації та рекомендації щодо осіб рецензентів;

- відомості про рецензентів.

Служба вченого секретаря КПІ ім. Ігоря Сікорського перевіряє правильність оформлення документів і передає їх комісії Вченої ради КПІ ім. Ігоря Сікорського з атестації кадрів для попереднього розгляду.

3.4. Вчена рада КПІ ім. Ігоря Сікорського на своєму засіданні затверджує погоджені Комісією Вченої ради з атестації наукових кадрів кандидатури трьох рецензентів.

3.5. До структурного підрозділу, в якому буде проводитися попередня експертиза докторської дисертації, здобувач подає висновок наукового консультанта (структурного підрозділу), докторську дисертацію, перелік наукових публікацій (за потреби - відбитки статей), витяг з засідання Вченої ради КПІ ім. Ігоря Сікорського про призначення рецензентів.

3.6. Керівник структурного підрозділу КПІ ім. Ігоря Сікорського, в якому проводиться попередня експертиза докторської дисертації, організовує та проводить на базі такого структурного підрозділу фаховий семінар для апробації докторської дисертації.

Фаховий семінар для апробації докторської дисертації проводиться протягом **трьох місяців** з дня надходження на ім'я голови Вченої ради КПІ ім. Ігоря Сікорського письмової заяви здобувача про проведення попередньої експертизи дисертації.

3.7. Рецензенти, розглянувши докторську дисертацію та наукові публікації, в яких висвітлені основні наукові результати докторської дисертації, а також за результатами фахового семінару готують висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів докторської дисертації, зазначаючи ступінь оригінальності дисертації за результатами перевірки роботи на наявність текстових збігів.

Для здобувачів з галузей науки **біологічного**, медичного спрямування висновок повинен містити відомості щодо проведення **біоетичної експертизи** дисертаційних досліджень.

Висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів докторської дисертації підписують завідувач кафедри та рецензенти й затверджує перший проректор КПІ ім. Ігоря Сікорського не пізніше 45 діб після проведення фахового семінару.

Висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів докторської дисертації видається здобувачеві у двох примірниках та є чинним протягом календарного року з моменту його затвердження першим проректором КПІ ім. Ігоря Сікорського.

4. Подання документів до захисту

4.1. Маючи позитивні висновок наукового консультанта та висновок попередньої експертизи, здобувач подає заяву на ім'я голови докторської ради та інші документи до Служби вченого секретаря, відповідно до переліку, наведеному в додатку 2 наказу МОН № 1359 від 13 грудня 2021 року та дисертацію в електронному вигляді для перевірки на текстові збіги в форматі Word (на електронну пошту v_rada@kpi.ua).

4.2. Служба вченого секретаря здійснює перевірку дисертації на текстові збіги та передає вченому секретарю докторської ради всі документи разом зі звітом подібності.

Вчений секретар докторської ради приймає заяву здобувача, його докторську дисертацію та перевіряє наявність документів відповідно до встановленого переліку.

4.3. Голова докторської ради наносить на заяву здобувача відповідну резолюцію, проставляє дату прийняття документів до розгляду та свій підпис.

4.4. Докторська рада на своєму засіданні призначає комісію для попереднього розгляду докторської дисертації у складі не менше трьох осіб, які є членами ради за відповідною спеціальністю та оформлює витяг з протоколу засідання докторської ради.

Комісія докторської ради перевіряє опублікування наукових результатів докторської дисертації в наукових публікаціях здобувача, визначає повноту викладу в них матеріалів докторської дисертації та зараховує наукові публікації за темою докторської дисертації відповідно до законодавства, проводить попередній розгляд докторської дисертації за процедурою, що регулюється положенням про докторську раду, рекомендує прийняти до

захисту докторську дисертацію та подає кандидатури для призначення опонентів не пізніше ніж через три місяці з дати прийняття документів до розгляду.

Забороняється усувати недоліки, виявлені докторською радою у докторській дисертації (рефераті) після прийняття її до захисту.

Комісія проводить попередній розгляд докторської дисертації відповідно до Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук (постанова КМУ № 1197 від 17 листопада 2021 р.) та Положення про спеціалізовану вчену раду з присудження наукового ступеня доктора наук (наказ МОН № 1359 від 13 грудня 2021 р.).

4.5. За результатами розгляду матеріалів комісія готує висновок (2 примірники) та надає пропозиції щодо призначення офіційних опонентів. В процесі підготовки висновку комісія може залучати фахівців кафедр, лабораторій та інших структурних підрозділів КПІ ім. Ігоря Сікорського та може проводити семінар для апробації дисертації (якщо здобувач наукового ступеня виконував дисертаційні дослідження не в КПІ ім. Ігоря Сікорського).

Докторська рада приймає дисертацію до захисту та призначає трьох опонентів, з яких тільки один може бути членом докторської ради, в якій проводитиметься захист, чи штатним працівником КПІ ім. Ігоря Сікорського, про що оформлюється витяг з протоколу засідання ради.

Докторська рада шляхом розсилки реферату дисертації інформує заклади вищої освіти (наукові установи), які докторською радою визначені як провідні з напрямку, з якого підготовлено докторську дисертацію про прийняття її до захисту.

4.6. Після прийняття дисертації до захисту, здобувач подає до Служби вченого секретаря до поданих раніше документів:

- витяг з протоколу засідання докторської ради про призначення комісії для попереднього розгляду дисертації.

- висновок комісії докторської ради про дисертацію за результатами попереднього розгляду, підписаний всіма членами комісії, із зазначенням дати надання такого висновку.

- витяг з протоколу засідання докторської ради про прийняття дисертації до захисту та призначення офіційних опонентів.

- відомості про офіційних опонентів та їх письмові згоди.

- згоду здобувача наукового ступеня на обробку персональних даних.

Служба вченого секретаря передає до Інституційного репозитарію ELA KPI (<https://ela.kpi.ua/handle/123456789/24917>) електронний примірник дисертації та реферату.

4.7. Про прийняття докторської дисертації до захисту і призначення офіційних опонентів докторська рада надсилає МОН повідомлення, яке розміщується на веб-сайті МОН третього робочого дня наступного місяця.

Захист докторської дисертації проводиться не раніше ніж через місяць після розміщення на офіційному веб-сайті МОН такого повідомлення. Про

дату захисту до Служби вченого секретаря КПІ ім. Ігоря Сікорського подається службова записка за підписом Голови докторської ради. Протягом трьох робочих днів після визначення дати проведення захисту докторської дисертації розміщується повідомлення про це на офіційному веб-сайті (rada.kpi.ua).

4.8. Опонент на основі вивчення докторської дисертації та наукових публікацій, зарахованих за темою докторської дисертації, не пізніше, ніж за 10 робочих днів до захисту, подає докторській раді відгук, де визначається ступінь актуальності обраної теми, обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у докторській дисертації, їх новизна і загальнонаціональне або світове значення, повнота викладу в наукових публікаціях, зарахованих за темою дисертації, відсутність (наявність) академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, з наведенням зауважень та/або дискусійних питань стосовно положень докторської дисертації.

Копії письмових відгуків опонентів докторська рада видає здобувачеві не пізніше ніж за 10 робочих днів до захисту докторської дисертації.

Коли відгук опонента не відповідає вимогам, голова докторської ради може повернути його опонентові для доопрацювання протягом трьох днів, або рада може замінити опонента. У разі подання доопрацьованого відгуку опонента пізніше ніж за 10 робочих днів до захисту докторської дисертації або у разі заміни опонента засідання докторської ради переноситься.

4.9. Служба вченого секретаря Університету не пізніше ніж за десять робочих днів до дати захисту дисертації розміщує в електронній формі на офіційному веб-сайті (rada.kpi.ua) інформацію про діяльність ради, примірник докторської дисертації (із забезпеченням відкритих форматів текстових даних) (крім монографії), реферат, висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів докторської дисертації, відгуки опонентів та облікову картку дисертації за встановленою формою, крім інформації, віднесеної до державної таємниці, або інформації для службового користування.

Зазначені матеріали зберігаються у відкритому доступі на офіційному веб-сайті (rada.kpi.ua) протягом трьох місяців з дати набрання чинності наказу МОН про затвердження рішення докторської ради про присудження наукового ступеня доктора наук та видачу здобувачеві диплома доктора наук.

5. Публічний захист дисертації

5.1. Публічний захист докторської дисертації проводиться відповідно до пп.19 – 25 постанови КМУ №1197 від 17 листопада 2021 р. та розділу IV наказу МОН № 1359 від 13 грудня 2021 року.

Засідання докторської ради для захисту дисертації проводиться державною або, за бажанням здобувача, англійською мовою.

5.2. У разі потреби засідання докторської ради може проводитися з використанням засобів відеозв'язку в режимі реального часу. З метою належної підготовки засідання докторської ради кількість осіб з числа її членів та опонентів, які будуть брати участь у засіданні з використанням засобів відеозв'язку в режимі реального часу, завчасно погоджується з головою докторської ради. Таке засідання є правоможним за умови присутності на засіданні головуючого, вченого секретаря, не менш як трьох членів ради та здобувача безпосередньо в залі засідання докторської ради.

5.3. Відділ технічних засобів навчання КПІ ім. Ігоря Сікорського забезпечує трансляцію захисту дисертації в режимі реального часу на своєму офіційному youtube-каналі, а також відеозапис трансляції захисту дисертації з урахуванням вимог законодавства з питань державної таємниці та службової інформації.

Відеозапис засідання докторської ради оприлюднюється на офіційному веб-сайті (rada.kpi.ua) не пізніше наступного робочого дня з дати проведення засідання та зберігається не менше шести місяців з дати набрання чинності наказу МОН про видачу здобувачеві диплома доктора наук, а запис фонограми захисту дисертації, що містить державну таємницю або інформацію для службового користування, зберігається у відповідних підрозділах, що безпосередньо забезпечують збереження такої інформації.

5.4. Протягом місяця після захисту дисертації вчений секретар докторської ради забезпечує формування атестаційної справи здобувача відповідно до вимог наказу МОН №1359 від 13 грудня 2021 року. Один примірник надсилається на розгляд до МОН України, а другий здається Службою вченого секретаря на зберігання до архіву Університету.

Також для постійного зберігання до науково-технічної бібліотеки ім. Г.І. Денисенка КПІ ім. Ігоря Сікорського на додаток до одного паперового примірника дисертації передається рішення докторської ради щодо присудження наукового ступеня доктора наук